

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Oblastní odbor SRS
Zemědělská 1 a
613 00, Brno

Brno 26.10.2012
SRS 045968/2012

Zpráva č. 19 oblastního odboru BRNO o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 24.9.– 28.10.2012

1. Počasí

V první polovině sledovaného období převládalo tzv. babí léto s teplotami přes den od 18 °C až do téměř 27 °C (Oblekovic, 6.10.). Na mnoha místech padaly teplotní rekordy. O den později, 7.10. přešla přes naše území od západu studená fronta spojená s vydatným deštěm na celém území Moravy a Slezska. Zaznamenány byly také, na tuto dobu poměrně neobvyklé silné bouřky, spojené se silným nárazovým větrem a intenzivními přeháňkami. Teploty přes noc byly velmi proměnlivé, pohybovaly se od 4 °C do 11 °C. Ve druhé polovině tohoto období přišlo postupné ochlazení s inverzním charakterem počasí a teplotami přes den v rozmezí 9 °C až 18 °C, v noci mezi 1 °C až 10 °C. Poslední říjnový víkend byl ve znamení prudkého ochlazení s dešťovými i sněhovými přeháňkami, maximálními teplotami přes den do 4 °C a s minimálními přes noc 0 °C až -2 °C. Za sledované období celkem spadlo kolem 60 mm srážek.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Dokončuje se setí ozimých obilnin. Probíhá chemická ochrana obilnin proti křískům, porosty řepky ozimé jsou ošetřovány fungicidy s morforegulačním účinkem. Pokračuje sklizeň kukuřice na zrno, cukrovky, tykve olejné a zelí. Dokončuje se sklizeň jablek a révy vinné.

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 12-25 BBCH)

Růstová fáze: fáze 2. listu: 2. list rozvinutý až druhá odnož viditelná

První výskyt padlí pšenice (*Erysiphe graminis* f. sp. *tritici*) na listech byl objeven na okrese Brno – venkov (Smolín, 9.10.), Znojmo (Těšetice u Znojma, 15.10., Hodonice, 26.10.), Uherské Hradiště (Vlčnov, Těšov, 18.10.; Polešovice, 24.10.) a Břeclav (Velké Němčice, Popice, 24.10.). Lokálně střední výskyt byl zaznamenán na okrese Brno – venkov (Smolín, 23.10.).

První výskyt okřídlené samice a larev kyjatky osenní (*Sitobion avenae*) na listech byl objeven na okrese Znojmo (Tasovice nad Dyjí, 26.10.).

První výskyt **kříška polního (*Psammotettix alienus*)** na listech byl zjištěn na okrese Znojmo (Pravice, 10.10). Střední výskyt zaznamenán na okrese Břeclav (Vrbice, Velké Bílovice, 22.10.). Lokální silný výskyt byl sledován na okrese Znojmo (Kuchařovice, Pravice) a Břeclav (Popice, Velké Němčice, Křepice, 24.10.).

Pozorování dospělců na podzim (na vzešlých výdrolech obilnin, orientačně v září a na vzešlých ozimech vysetých v blízkosti loňských ozimů, orientačně fáze 12-29 BBCH, v první či druhé polovině října – dle počasí, do prvního mrazu). Pozoruje se pokud možno za slunného bezvětrného počasí, nejlépe v pozdním odpolední před západem slunce především na řidších prosvětlených místech porostů. U ozimů se preferují širší okraje ze strany, kde byly ozimy v předchozím roce. Kontroluje se množství dospělců kříška polního na 100 smyků. Kritické číslo je 3-7 dospělců na 100 smyků.

První výskyt příznaků poškození porostu larvami **hrbáče osenního (*Zabrus tenebrioides*)** byl zjištěn v okrese Břeclav (Vrbice, 22.10.).

Lokálně střední výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** byl sledován na okrese Znojmo (Těšetice u Znojma, Tasovice nad Dyjí, 26.10.) a Břeclav (Velké Němčice, 24.10.). Na okrese Kroměříž byly zjištěny nulové výskyty.

Pozorování hrabošů se provádí v porostech ozimů o výměře větší než 5 ha na počátku a na konci vegetace.

Zjišťují se počty užívaných nor (nory s čerstvými výhrabky nebo pobytovými stopami) v přepočtu na 1 ha a to na základě 4 průchodů o šířce 2,5 m a délce 100 m, resp. cca 140 kroků (celkem 4 x 250 m² = 1000 m²) a vynásobením 10x.

Ošetření na podzim se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se zjistí více než 200 užívaných východů z nor na 1 ha.

JEČMEN OZIMÝ (RF 12-25 BBCH)

Růstová fáze: fáze 2. listu: 2. list rozvinutý až pátá odnož viditelná

První výskyt **padlí ječmene (*Erysiphe graminis* f. sp. *hordei*)** na listech byl objeven na okrese Brno – venkov (Žabčice, 23.10.).

První výskyt **sít'ovité skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*)** na listech zjištěn v okresech Uherské Hradiště (Drslavice, 18.10.) a Zlín (Horní Ves, 22.10.).

První výskyt **kříška polního (*Psammotettix alienus*)** na listech byl zjištěn na okrese Brno – venkov (Žabčice, 12.10.).

PŠENICE OZIMÁ - VÝDROL

Laboratorně potvrzená **virová zakrslost pšenice (*Wheat dwarf virus, WDV*)** na rostlinách byla objevena na okrese Znojmo (Hodonice, 1.10.).

JEČMEN OZIMÝ – VÝDROL

Plošný střední výskyt **kříška polního (*Psammotettix alienus*)** zjištěn smýkáním na okresech Uherské Hradiště (Kněžpole, 25.9.) a Vyškov (Nemotice, 18.10.).

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 15-19 BBCH)

Růstová fáze: pátý pravý list vyvinutý až šest až devět a více listů vyvinuto

První výskyt **fomového černání stonků řepky (*Leptosphaeria maculans*)** na listech byl objeven na okrese Brno-venkov (Smolín, 3.10.), Znojmo (Tasovice nad Dyjí, 18.10.), Břeclav (Boleradice, 24.10., Moravská Nová Ves, 25.10.), Kroměříž (Zlobice, Kroměříž,

Morkovice 12.10.), Uherské Hradiště (Nivnice, 18.10., Drslavice, 24.10.). Lokálně střední výskyt byl pozorován v okrese Znojmo (Bohutice).

Pozorování se provádí při průchodu porostem v RF 15-26 na listech dvaceti rostlin (na deseti místech vždy na 2 za sebou rostoucích rostlinách). Z každé rostliny se hodnotí 2 listy, přednostně se vybírají listy s příznaky napadení. Práh škodlivosti je 5-25 % listů.

Preventivní ochrana spočívá v nákupu zdravého osiva, minimálně 3letý osevní postup. Ochranu vzcházejících rostlin zajistí moření osiva. Fungicidní postřik je možné provést ve dvou termínech. Optimálním je podzimní ošetření ve fázi 14-18 BBCH (4. až 6. pravý list). Časně jarní ošetření může snížit celkové napadení a zpomalit průběh infekce, ale nezničí již infekce, které vznikly na podzim.

První výskyt **plísně brukvovitých (*Hyaloperonospora parasitica*)** na listech byl objeven na okresech Zlín (Spytihněv, 4.10.), Brno-venkov (Smolín, 3.10.). Lokální střední až silné výskyty byly zjištěny na okrese Brno – venkov (Smolín) a Znojmo (Trnové pole, Únanov). Ohniskový střední výskyt zaznamenán na okrese Uherské Hradiště (Nedakonice, 25.9.) a v okrese Kroměříž (Vážany, Zlobice, 5.10.).

Při průchodu porostem se v RF 15-26 na deseti místech prohlédnou vždy 2 za sebou rostoucí rostliny. Zaznamená se počet napadených rostlin. Práh škodlivosti je 5 až 25 % napadených rostlin.

Preventivní ochrana spočívá v likvidaci sklizňových zbytků. Většina odrůd ozimé řepky vykazuje dobrou odolnost. Za příznivých růstových podmínek porosty infekci překonají. Přímá ochrana – byla zaznamenána vedlejší účinnost podzimního ošetření proti fómovému černání stonku řepky, pokud se použijí přípravky účinné na oomycety.

První výskyt okřídlených dospělců a larev **mšice broskvoňové (*Myzus persicae*)** na listech byl objeven na okrese Znojmo (Tasovice nad Dyjí, 4.10.).

První výskyt okřídlených dospělců a larev **mšice zelné (*Brevicoryne brassicae*)** na listech byl zjištěn na okrese Znojmo (Dyje, 3.10.), Kroměříž (Litenčice, Zlobice, 18.10.), Uherské Hradiště (Nedakonice, 24.10.) a Břeclav (Boleradice, Šakvice, 24.10.). Střední výskyty byly sledovány na okrese Kroměříž (Lutopecny, 18.10.) a Vyškov (Hoštice, 21.10.). Ohniskový silný výskyt larev na listech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Polešovice, 25.10.). První výskyt vajíček na listech zaznamenán v okrese Uherské Hradiště (Těšov, 19.10.).

První výskyt dospělců **molice vlašovičnickové (*Aleyrodes proletella*)** byl objeven na listech na okrese Kroměříž (Zlobice, 19.10.).

První výskyt dospělé **dřepčíka olejového (*Psylliodes chrysocephala*)** v Mörickeho misce byl nalezen na okrese Brno – venkov (Smolín, 9.10.).

První výskyt housenic **pílatky řepkové (*Athalia rosae*)** na listech byl zjištěn v okrese Zlín (Spytihněv, 4.10.) a Břeclav (Ladná, 10.10.; Boleradice, 24.10.).

První výskyt min na listech způsobených larvami z **čeledi vrtalkovití (*Agromyzidae*)** byl zaznamenán na okrese Břeclav (Ladná, 10.10., Šakvice, Popice, 24.10.).

Lokální silný výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** byl pozorován na okrese Znojmo (Miroslav, Trnové Pole). Ojedinelý střední výskyt zjištěn na okrese Kroměříž (Zlobice). Na okrese Břeclav je intenzita výskytu užitných nor v porostech slabá až nulová.

OKOPANINY

CUKROVKA (RF 49 BBCH)

Růstová fáze: kořen dosáhl sklizňové velikosti

Lokálně střední výskyt **septoriové listové skvrnitosti řepy (*Septoria betae*)** na listech byl zjištěn na okrese Kroměříž (Morkovice, 18.10.).

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 91 - 93 BBCH)

Růstová fáze: ukončen růst letorostů, terminální pupen vyvinut, listy ještě úplně zelené až 50% listů zbarveno

Střední výskyty **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** byly zaznamenány na okrese Kroměříž (Střílky, 26.9., Jarohněvice, 19.10.) a Břeclav (Velké Bílovice, 22.10., Popice, 24.10.).

Peckoviny

SLIVOŇ (RF 91-95 BBCH)

Růstová fáze: ukončen růst letorostů, terminální pupen vyvinut, listy ještě úplně zelené až 50% listů zbarveno

Ohniskový silný výskyt **rzivosti slivoně (*Tranzschelia discolor*)** na listech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Prakšice, 3.10.).

Střední výskyty **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** byly zaznamenány na okrese Kroměříž (Šelešovice, 19.10.) a Břeclav (Němčičky, 18.10.).

ZELENINA

ZELÍ (RF 49 BBCH)

Růstová fáze: dosažena typická velikost, tvar a pevnost hlávky

První výskyt **šedé hniloby brukvovitých (*Botrytis cinerea*)** na hlávkách zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Kunovice, 3.10.).

První výskyt **bílé hniloby brukvovitých (*Sclerotinia sclerotiorum*)** na hlávkách zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Kunovice, 3.10.).

PÍCNINY

JETEL LUČNÍ

První výskyt **padlí jetele (*Erysiphe trifolii*)** na listech byl objeven v okrese Uherské Hradiště, Drslavice, 25.9.).

VOJTĚŠKA

Plošný střední až silný výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** byl zjištěn v okrese Brno – venkov (Smolín, Žabčice), Znojmo (Dobšice u Znojma, Miroslav, Suchohrdly u Znojma), Břeclav (Křepice, Velké Němčice, 24.10.). V okresech Uherské Hradiště (Kunovice, 3.10.; Ostrožské Předměstí, 24.10.) a Zlín (Fryšták, 26.9., Lukoveček 26.9., Horní Ves u Fryštáku 4.10.) zjištěny ohniskové střední výskyty.

Pozorování se provádí u víceletých pícnin v porostech o výměře větší než 5 ha na počátku a na konci vegetace a po druhé seči jetelovin.

Zjišťují se počty užívaných nor (nory s čerstvými výhrabky nebo pobytovými stopami) v přepočtu na 1 ha a to na základě 4 průchodů o šířce 2,5 m a délce 100 m, resp. cca 140 kroků (celkem 4 x 250 m₂ = 1000 m₂) a vynásobením 10x.

Chemické ošetření porostu se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se zjistí více než 200 až 600 užívaných nor na 1 ha u letos zasetých porostů a více než 400 až 2000 užívaných nor na 1 ha u dvouletých a starších osevů.

TTP

Ohniskový střední výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** byl zjištěn v okrese Zlín (Hrobice na Moravě, 22.10.).

OKRASNÉ DŘEVINY

BRSLEN

Dosud bez výskytu vajíček **mšice makové (*Aphis fabae*)** v okrese Břeclav (Kostice).

Za oblastní odbor Brno: Ing. Eliška Kopřivová